

Van Vugt

Eerste Kamer die zich moet buigen over wetsvoorstellen, een medekamerlid het verwijt voor de voeten werpt dat hij niets nieuws heeft gehoord. Dit is hier wel vaker het geval. Als de heer Doesburg dit fundamentele kritiek vindt, moet hij voor het opheffen van de Eerste Kamer pleiten. Wij zijn hier vandaag om een wetsvoorstel te bespreken. Dit is ons werk en dit probeer ik ook te doen.

De bewindslieden hebben een aantal interessante opmerkingen gemaakt waarop ik nog wil ingaan. In de eerste plaats ga ik in op de ontwikkeling van bemande versus onbemande jachtvliegtuigen. De regering geeft toe dat er ontwikkelingen op dit front zijn die de vraag naar bemande vliegtuigen zullen kunnen beïnvloeden. Zij is echter van mening dat dit niet op korte termijn gebeurt. Dit vliegtuig wordt pas op zijn vroegst in 2010 verwacht. Kan de regering nu al een schatting geven van hoe op dat moment onbemande vliegtuigen kunnen worden ingepast in ons militair apparaat?

De staatssecretaris heeft een zeer verhelderende opmerking gemaakt, namelijk dat Defensie in dit project is gestapt omwille van de industrie. Dit is vrij duidelijk. Dit zullen wij zeker nog meerdere malen naar voren brengen in debatten met de regering. De staatssecretaris zegt eigenlijk: wij hadden het ook van de plank kunnen kopen en dat zou ook verstandiger zijn geweest, omdat wij dan in 2006, 2007 en 2008 veel meer keuzevrijheid zouden hebben. Vanwege publieke overwegingen was dit misschien verstandiger geweest, maar omwille van de industrie zal de regering deelnemen in de SDD-fase waarin zij dus ook nog eens financiële risico's voor de belastingbetaler schept.

De regering zegt dat het de leidraad is dat in 2008 wordt gekomen tot afspraken die het financiële tekort volledig dekken, maar daarvoor heeft zij geen enkele garantie. Kan de regering mij en de belastingbetaler de garantie geven dat het bedrijfsleven, de industrie en de deelnemende bedrijven in 2008 de afdrachten en bijdragen van de overheid volledig zullen vergoeden?

Ik wil besluiten met de opmerking dat de SDD-fase misschien wel niet het meest omvangrijke onderdeel is van deze begrotingswijze, maar het is wel de eerste keer dat de overheid een geldelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van de JSF. Alleen

daarom al zal de SP tegen dit wetsvoorstel stemmen.

□

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Voorzitter. Ik heb nadrukkelijk aangegeven hoe groot de belangen van de Nederlandse industrie waren om mee te doen in deze fase van de ontwikkeling van de JSF. Belangen die ook de werknemers van die bedrijven nadrukkelijk hebben onderkend. Ik roep alleen al in herinnering de duizenden leden van de FNV die er hier voor kwamen pleiten om mee te doen aan deze ontwikkelingsfase van de JSF. Misschien wel stemmers van de heer Van Vugt die er belang bij hebben dat de Nederlandse industrie die kansen krijgt. Ik heb er ook bij gezegd dat het vertrekpunt was dat wij het beste vliegtuig willen hebben voor de laagste prijs. Ik tart de heer Van Vugt om aan te geven of hij een beter toestel weet te vinden dan de JSF in de toekomst zal zijn. Als dit kan samenlopen met de belangen van de Nederlandse industrie, ben je heel handig en heel slim bezig.

De heer Van Vugt heeft verder gevraagd naar de ontwikkeling van onbemande vliegtuigen en of het niet meer in de rede ligt te investeren in onbemande vliegtuigen dan in jachtvliegtuigen. Ik verzeker hem dat daarnaar zeer goed wordt gekeken. De conclusie is wel dat je altijd jachtvliegtuigen nodig zult hebben, omdat het belangrijk is dat er een piloot is die zicht kan houden op het doel dat moet worden bestookt. Daarvoor kan nooit een onbemand jachtvliegtuig in de plaats komen.

Op dit moment wordt samen met de Franse luchtmacht de bruikbaarheid onderzocht van onbemande verkenningsvliegtuigen voor landurige verkenningstaken, waarvoor jachtvliegtuigen minder geschikt zijn. Daar zien wij nadrukkelijk wel mogelijkheden voor. Verder laat de Tweede Kamer een onderzoek verrichten naar de mogelijkheden van onbemande vliegtuigen. Ik ben graag bereid om u daarover nader schriftelijk te informeren. Deze onderzoeken zullen echter allemaal laten zien dat ook in de toekomst een jachtvliegtuig nodig zal zijn.

De heer **Van Vugt** (SP): Kan de staatssecretaris aangeven waarom de regering meent omstreeks 2010 een nieuw jachtvliegtuig nodig te

hebben? Het is immers bekend dat de huidige F16's tot 2020 in dienst kunnen blijven. Het ministerie zegt dit zelf.

Staatssecretaris **Van der Knaap**: Die vliegtuigen moeten dan wel in 2010 nog een keer terug naar de fabriek. Dat is niet zonder risico, omdat deze vliegtuigen dan 30 jaar in dienst zijn en in die tijd al aan een vernieuwingsprogramma zijn onderworpen. De mensen die er echt verstand van hebben, zeggen dat het de vraag is of de romp van de F16 dat nog wel aan kan. Ik vind dat risico veel te groot en investeer daarom liever in de toekomst. Wij moeten dat geld niet steken in het opkalefateren van de F16, maar in de ontwikkeling van de JSF.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fracties van de SP, Groen-Links en de PvdA wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend, dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Sluiting 15.43 uur

Besluiten in ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

a. de plenaire behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op:
8 oktober 2002

Bepalingen inzake rechtspersoonlijkheid, privileges en immuniteiten van de Hoge Commissaris voor Nationale Minderheden (Wet HCNM) (27194);

Uitvoering van Richtlijn 2000/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 juni 2000 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (28239);
29 oktober 2002

Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met

Besluiten in ingekomen stukken

de invoering van een leerling-gebonden financiering en de vorming van regionale expertise-centra (regeling leerlinggebonden financiering) (27728);

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen door de vaste commissie voor Justitie te doen plaatsvinden op:
1 oktober 2002

Uitvoering van Richtlijn 2000/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 juni 2000 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (28239; 29 oktober 2002

Wijziging van de artikelen 139f en 441b van het Wetboek van Strafrecht (uitbreiding strafbaarstelling heimelijk cameratoezicht) (27732);

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie in verband met verhoging van het maximale aantal advocaten-generaal bij de Hoge Raad (28322);

Wijziging van de Beroepswet in verband met het openstellen van hoger beroep bij de Centrale Raad van Beroep tegen uitspraken omtrent besluiten van de Stichting Marorgelden overheid, de Stichting Joods Humanitair Fonds, de Stichting Rechtsherstel Sinti en Roma en de Stichting Het Gebaar (28370).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het op 28 juni 1989 te Madrid totstandgekomen Protocol bij de Schikking van Madrid betreffende de internationale inschrijving van merken (Trb. 1990, 44), alsmede een toelichtende nota bij dit Protocol (griffiennr. 129052);

een, van alsvoren, ten geleide van het op 11 december 2001 te Brussel totstandgekomen Protocol houdende wijziging van de Eenvormige Beneluxwet op de merken (Trb. 2002, 37), alsmede een toelichtende nota bij dit Protocol (griffiennr. 129063);

een, van alsvoren, ten geleide van een overzicht van ontwerpverdragen in voorbereiding, met als peildatum 31 juli 2002 (griffiennr. 128001.1);

een, van alsvoren, ten geleide van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (griffiennr. 128000.15);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Europese Zaken, ten geleide van de regeringsnotitie "Verantwoord uitbreiden" (griffiennr. 129061);

een, van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, inzake een overzicht van de onderwerpen betrekking hebbende op het vreemdelingenrecht en het beleid terzake (griffiennr. 129053);

een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van de septembercirculaires Gemeentefonds en Provinciefonds (griffiennr. 129050);

een, van de minister van Financiën, ten geleide van een geactualiseerd overzicht van de geraamde kosten van de uitbreiding van de EU (griffiennr. 129054);

een, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ten geleide van de algemene maatregel van bestuur houdende wijziging van het Besluit milieusubsidies en het koninklijk besluit van 13 april 2000 tot wijziging van het Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer (nadere fasering van de intrekking van het Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer) (griffiennr. 129062);

een, van de minister en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake verantwoordingsmodellen en controle protocol SUWI (griffiennr. 129056);

een, van alsvoren, ten geleide van de vierde voortgangsrapportage SUWI (griffiennr. 129055);

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ten geleide van het cao-onderzoek contracten voor bepaalde en onbepaalde tijd (griffiennr. 129051);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van het Werkprogramma 2003 van de Gezondheidsraad (griffiennr. 129066).

De voorzitter stelt voor, deze missives voor kennisgeving aan te nemen. De bijlagen zijn neergelegd

op het Centraal Informatiepunt ter inzage voor de leden;

3. de volgende missive:

een, van de Algemene Rekenkamer, ten geleide van het rapport "Toelating bestrijdingsmiddelen voor de landbouw" (griffiennr. 129069).

De voorzitter stelt voor, deze missive voor kennisgeving aan te nemen. De bijlagen zijn neergelegd op het Centraal Informatiepunt ter inzage voor de leden.